

INSTRUCTIONOU

VAR AN EVESSAOU GENERAL DA GUEMER

EN AMZER AR C'HOLERA.

Ar C'holera a zo en Paris : dre ma elfe éruout en Breiz, e meus sonjet, evel er bloavez 1832, sqigna etouez va c'henvrois divar ar meaz, an Instructionou amañ varlerc'h, pere a dleañ da vadelez an Autrou BRISSOT-THIVARS, Prefet ar Finister. Eürus ma ellont tizout da eur vad benac.



Ar soignou qen util en peb amzer evit conservi ar yec'hed, a deu, dreist oll, necesser en amzer-rën ar c'hlenvejou pere a dac calz a dud.

Ret eo delc'hel prop an tyes elec'h ma zeus calz a dud o còusqet. Rêi ar muia sclérijen d'ar c'hamprjou, ha caout soign; bep mintin, da zigueri ar prênestou, evit rêi ear vad ha chasseal an ear fall : arabat eo gouscoude rêi re vras ear en eun tol, nac en em delc'hel-vis-a-vis da eur prênest digor a vez dirac eun nôr digor ive, rac aoun da drapout yenien.

Na eller recommandi re da zerc'hel eun ty prop ha sec'h. — Ret e vezo eta nettât ervad, nonpas hepqen

collé par M. Henry.

vardro an tyes, mes c'hoas ar c'hourtjou, an antreou hac ar gommoditeou; laqat scrabat lodennou al leurenty hac ar vuraillou pere a vez sclabezet eus a loustoni, entanez da rêi c'hoez fall; laqat goalc'hi, mar deo ret, pe gant dour, pe memes gant dour clor, an andrejou fléryussa eus an tyes, ha laqat güenna ar vuraillou gant râ, hep sabl, pa zônjer e vez convenabl en ober.

Ret e vezo miret pe pellât, ar muia possubl, eus an tyes, an teil hac al louzaou o vreina; laqat redet an dour sac'h en em gav vardro an tyes, ha dele'hel prop ar voaziou dour, ar marchossiou hac ar c'hreyer, hac ouspen ze, miret na chommo an anevalet er memes campr gant an dud.

Ar vezventi, hac an direizdet en peb tra, a zeblant disposi d'ar c'hlénved, hac en renta danjerussoc'h.

Arabat eo gemer aoun; ar speret calm, ar gourach hac ar gonfiang eo an dispositionou güella a enep ar spont eus ar c'holera, courtz evel ma zeo an temperang hac ar reizdet en oll habitujou eus ar vuez ar re favorapla en pere ec'h alfet en em gaout evit blanqât pe tec'hel ouz e attacou.

Ar boued e zoar custum da zébri; hac eus a bere en em gaver ervat, a zo atao mad: ne vez qet mad chench a fêçon da véva, var digarez caout güelloc'h boued.

D'ar medecin eo da c'houzout petra da ober.

Ret eo dreist oll divoal da eva re a win-ardant.

Evit ar pez a zere eus ar güiscamant, e zeo mad en em c'holo gant eun eubeut muioc'h a eyes eguet na rafet en eun amzer ordinal. Mad e ve douguen bouteyer coad pe galochou, evit delc'hel tom an treid hac o goarantissa eus an humidite.

Eun tam tân en eur gambr a zo calz yac'hus, hac a burifi an ear en eur bellât an humidite.

Ar c'holera neo qet cur c'hlénved bossennus : ne draper qet aneàn o tarempredi nac o touch ar re glàn ; ellout a rêr , eta , hep nep aoun , qemer soign eus ar re o deveus ezom.

Da zezirout e vez , goude ar pezh a zo bet examinnet epad ar c'holera eus ar bloavezh 1832 , e vez roet mad qementse da gredi d'an oll , evit na ve qet dilezet an dud ataqet eus ar c'hlénved , dinçan an aoun vras da veza abandonet er momentchou necessera.

An experianç a zisqez penos , epad ar c'holera , e veler calz a dud o santout certen diezannant ; qementse neo qet ar c'holera , gouscoude e zeo ret atao laqat eves , qerqent m'en em santer jenet.

Qement hini a zanto poan en e estomac , en deve ar c'holica , pe red-côf , a dleo , qent peb tra , ha pa na ve qet memes bras ar mercou-ze , douguen eun eves bras var ar seurt boued a zêbr , ha diminui ar gantite , pe memes en em briva en antier , hervez an ezom ; ilcout a rai tec'hel euz ar fatic , euz ar yenien hac eus an humidite , en em kouisca tom mad , laqat eur centuren flanel endro d'ar c'hôf , evit pellat ar muia possubl ar yenien demeus al loden-ze eus ar c'horf , hac eva eur vech an amzer eur banne *the* , *soj* , *meliss* (louzaouen ar galon) , *camomill* , *hillo-douar* , *menth* , *till* , an eil pe eguile. — Al louzaou-ze a gaver er c'hæriou , en stalliou an apotiqerien.

En qen cás ne dremenfe qet buan an indisposition , ne dleer qet caout aoun da c'hervel eur medecin.

Ma ne deu qet ar voyenou merqet amàn diarog da arrêti ar boan , mar cuntinu ar c'holica , mar cresq ar boan , ha dreist oll , mar teu an dislounca , pe memes mar teu ar mercou-ze en eun tol , e vezo ret d'an hini clàn mont dioc'h-tu en eur guele tom , entre tapissou gloan ; placi briqennou tom , sac'houigou bian a drêz pe sabl tom , pe boutailladou dour tom eus e dreid ;

applica serviedou tom var e gôf; frotta e vemprou gant eun tam flanel, trempet e gûin-ardant camphr; rêi da eva, bep anter-heur, the camomill; laqât digass tomder da blant an treid, dre voyen cataplamou bleud lin, en pehini e vezo laqet eun nebeudic bleud moutard; miret ouz peb yénien, ha rêi eul lavamant bian gant dour riz, amidon, pe col-malo, da bere e vezo ajoutet dour eur penn roz-qy. Gûelloc'h e ve, ma ne elfe qet an den clàn derc'hel al lavamant, rêi dean eun eilvet pe eun drivet, qentoc'h eguet rêi en ur vech eul lavamant antier, pehini a vé, marteze, supportet gant poan.

D'an ampoent ma teu ar mercou eus a bere e zeus comzet amàn diarog d'en em unani eus a boan benn, eus ar glazic er memprou, ar yenien var eul loden vras eus ar c'horf, mar teu yen an téod, an daoulagad anter-clozet ha drouc-livet, ar c'hroc'hen var ar visach ha var an daouarn da denna var ar glas, ar mercou-ze er c'hlenved na dleont qet miret eus a implich ar voyenou hon eus merqet; ret eo o implija gant hast vras, da c'hortos ma vézo êruet ar medecin.

Ret eo eta tomma ar c'hlanvour, ha cuntunui hep héana an implich eus ar voyenou merqet amàn diarog, bete ma vezor deuet a benn da brodui an domder naturel, pehini eo ar merq eus eur güellaen favorabl.

Miret da eva biér pé gist ne vent qet grêt avoalc'h, na débri frouez criz épad rên ar c'hlenved.

D'an ampoent qenta-mâ e zeo eta ret absoluamant confia soign eur c'hlanvour da eur medecin: ar voyenou da laqat en implich, adalec neuze, ne apparchantont nemet d'ar medecin: inutil, ha memes danjerus e ve rêi nep instruction er poent-se eus ar c'hlenved, pere ne vent qet comprenet pe a elfe beza appliqet fall.

Imprimet gant Approbation an A. Prefet.

Montroulez, e ty LEDAN, Imprimer, e traon ru'ar Vur.